

CUMHURİYETİMİZİN 100. YILINDA EDİRNE VE TURİZM

EDİTÖRLER

**EMEL GÖNENÇ GÜLER
BAŞAK ÖZYURT**

EDİRNE 2023

Trakya Üniversitesi Yayın No: 304

CUMHURİYETİMİZİN 100. YILINDA EDİRNE VE TURİZM

EDİTÖRLER: EMEL GÖNENÇ GÜLER ve BAŞAK ÖZYURT

Dizgi: Arş. Gör. Başak ÖZYURT

Kapak Tasarım: Doç. Semih ODUNCU

Baskı: Trakya Üniversitesi Matbaası

Edirne Teknik Bilimler MYO

E-Mektup: matbaa@trakya.edu.tr

ISBN: 978-975-374-354-9

Copyright Trakya Üniversitesi

Bu kitapta yer alan tüm yazarların dil, bilim ve hukuk açısından sorumluluğu yazarlarına aittir. Trakya Üniversitesi'nin yazılı izni olmadan bir kısmı veya tamamı çoğaltılamaz veya kopya edilemez.

Gönderilen makaleler intihale karşı Turnitin programı ile denetlenmiştir

EDİRNE 2023

ÖNSÖZ

Yaklaşık 8200 yıllık bir kent olan Edirne, 92 yıl Osmanlı İmparatorluğu'na başkentlik yapmış ve Türkiye'nin tarihi ve kültürel zenginlikleriyle marka şehirlerinden biri olmuştur. Edirne; tarihsel ve kültürel zenginlikleri ile çağımızın getirdiği yeniliklere adapte olarak geçmişle günümüzü harmanlayan, fark yaratan ve değişime uyumlu modern bir kent yaklaşımı sunan, bu özellikleriyle küresel rekabet ortamında yerini alabilecek niteliklere sahip olan Avrupa'ya sınır bir kenttir. Edirne, mevcut coğrafi konumu ve tarihsel süreçte birçok medeniyete ev sahipliği yapması nedeniyle soyut ve somut değerler açısından zengin bir içerik sunmaktadır. Bu zengin içerik, turizm sektörü açısından çekim noktası haline gelmesini sağlamaktadır.

Sahip olduğu güçlü kimliğin bir yansıması olarak tarihte “Serhat Kenti” ve “Der-i Saadet” (Mutluluk Kapısı) gibi çeşitli unvanlarla anılan, Selimiye Camisi ve Külliyesi (2011), Kırkpınar Yağlı Güreşleri (2010), Tarihi Uzunköprü (2015), II. Bayezid Külliyesi (2016), Hıdırellez ve Ebru Sanatı olmak üzere altı kıymetli kültürel değerini UNESCO Dünya Kültürel Mirası Listesi'ne yazdıran Edirne'nin, ulusal ve uluslararası düzeyde tescillenen değerleri yerli ve yabancı turistlerin dikkatini çekmektedir. Günümüzde özgürce yaşadığımız bu kıymetli vatan toprakları, Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşlarından, şehitlerimizden, gazilerimizden, genciyle, yaşlısıyla yılmadan, usanmadan mücadele eden Türk Milletinden bize miras kalmıştır. Bu miras topraklara sahip çıkmak, değerlerimizi yaşatmak asli görevimiz ve borcumuzdur.

Bu noktadan hareketle, Edirne'nin kurtuluşunun 100. yılının 2022 yılına denk gelmesi bu kitabın yazılmasına ilham olmuştur. 2022 ve 2023 yılları Edirne kenti için önem taşımaktadır. Cumhuriyetimizin kuruluşunun 100. yılı, Edirne'nin kurtuluşunun 100. yılı ve Trakya Üniversitesinin kuruluşunun 40. yılı olması bu kitabı daha da anlamlı hale getirmiştir.

Bu kitap, tarih, coğrafya, ekonomi, mimari, sağlık, turizm, kültür ve sanat gibi alanları turizm sektörü açısından ele alan özgün bölümlerden oluşmaktadır. 25 Kasım 1922 tarihinde düşman işgalinden kurtulan Edirne ilinin kurtuluşunun 100. yılına atfedilecek olan bu kitabın amacı; Edirne ilinin coğrafyasını, ekonomisini, mimarisini, kültürünü, sanatını, sağlık alanındaki öğelerini ve tarihini turizm disiplini altında ele alarak, Edirne'ye ait tüm bu özellikleri bir kaynak altında toplayarak daimî ve bütünleşik bilgiyi okuyuculara sunmaktır. Bu kitap, akademik çalışmalarımızın yaşadığımız kente karşılık bulması açısından ayrıca önemlidir. Bu çalışmanın, 2005 yılında Trakya Üniversitesi bünyesinde kurulan, Uygulamalı Bilimler Fakültesi Turizm İşletmeciliği Bölümü doktora programının ilk öğrencileriyle birlikte tasarlanıp ortaya konulması motivasyonumuzu artıran bir etki olmuştur. Ayrıca, kitap bölümlerinin alanlarında uzman araştırmacılar tarafından yazılması ile kalıcı, doğru, nitelikli bilgi içeren bir kaynak oluşturmak ve bu kitabı Edirne iline hediye etmek hedeflenmektedir.

Öncelikle, “Cumhuriyetimizin 100.Yılında Edirne ve Turizm”, başlıklı kitabımıza değer katan tüm yazarlarımız başta olmak üzere, 40 yıldır “Geleceğe Köprü”ler kuran Edirnenin tarihi, kültürel ve turistik eserlerine sahip çıkan üniversitemizin Rektörü sayın Prof. Dr. Erhan TABAKOĞLU'na, her aşamada yardımını esirgemeyerek bizi destekleyen Rektör

Yardımcısı ve Yayın Komisyonu Başkanı sayın Prof. Ahmet Hamdi ZAFER'e, Edebiyat Fakültesi Dekanı ve Yayın Komisyon üyesi sayın Prof. Dr.Yüksel Topalođlu'na ve kitabın basım sürecinde destek veren Öğr.Gör.Orkun AKMAN'a şükranlarımızı borç biliriz. Bu çalışmanın Edirne'ye küçük bir katkısı olması en büyük temennimizdir.

Prof. Dr. Emel GÖNENÇ GÜLER

GİRİŞ

Edirne, kültür turizminde dünyadaki birçok kentle yarışabilir durumdadır. Edirne'nin stratejik coğrafi yapısı, zengin tarihi, farklı kültürel değerlere sahip olması, çeşitli medeniyetlere ev sahipliği yapması, zengin el sanatları ve mutfak kültürünün bulunması kentin marka bileşenlerinin temelini oluşturmaktadır.

Edirne 2023 Türkiye Turizm Stratejisine göre, Türkiye'deki "Marka Kentler" arasında yer almıştır. Edirne 600 yılı aşkın Osmanlı İmparatorluğu'nun yaklaşık 100 yıl payitahtlığını yapmıştır. Bu dönemde Edirne'nin kazandığı maneviyat, sanat, kültür ve gastronomi gibi değerler kentte halen hissedilmektedir. Edirne ili içinde bulunan iki demiryolu ve dört karayolu sınır kapılarıyla yılda yaklaşık 3.5 milyon kişiye geçiş sağlamaktadır. Bu durum kente sınır ticaretinin ve alışveriş turizminin bütün avantajlarını sunmaktadır. Edirne turizmi her geçen gün yenilenen turistik ürünleriyle ve gittikçe artan yerli ve yabancı turist sayısı ile yeniden markalanma faaliyetlerini sürdürmekte ve kent marka değerini her geçen gün artırmaktadır. Edirne turizmi kültür ve inanç turizmi yanında alternatif turizm çerçevesinde de gelişmeye devam etmektedir.

"Cumhuriyetimizin 100. Yılında Edirne ve Turizm" kitabımız Edirne'nin sürdürülebilir marka değerlerini içeren 17 çalışma ve bu konuda uzman 27 yazardan oluşmaktadır. Kitap çalışmamız; **Edirne ve Müzik**, Festivallerin Sürdürülebilir Marka Destinasyonlara Etkisi: Edirne İli Festivalleri Örneği, **Edirne'de Kültür ve Sanat**, Edirne'de Turizm İşletmeleri, **Edirne'de Alternatif Turizm**, Edirne'de Sağlık Turizmi, **Edirne'de İnanç Turizmi**, Edirne'nin Marka Değeri: Edirne Kırmızısı, **Turizmde Mimarlığın İzleri: Arşiv Belgeleri Işığında Edirne İlindeki Azınlık Yapılarının Turizmde Kazandırılmasına Yönelik Öneriler**, Edirne'de Turizm Eğitimi, **Edirne'de Gastronomi Turizmi**, Edirne'de Turist Rehberliği, **Kültür Rotası Bağlamında Edirne (Taşhmüsellim) Su Yolları**, Edirne'nin 100. Yılında Sağlık Turizmi Gelişiminde Kentin Markalaşma Boyutlarının Değerlendirilmesi, **Tarihi Kapalıçarşı Esnafları Bakış Açısıyla Edirne'de Sınır ve Alışveriş Turizmi**, Edirne Tarihinde Şölen Mutfağı, **Edirne'de Fotoğrafçılık Turizmi** bölümlerinden oluşmaktadır.

Bu kitap, Cumhuriyetimizin kuruluşundan günümüze kadar geçen süre içerisinde Edirnemize ve Edirne gönüllülerine ithaf olunur.

Saygılarımızla

Prof. Dr. Emel GÖNENÇ GÜLER

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	I
GİRİŞ.....	III
EDİRNE VE MÜZİK	1
<i>Prof. Ahmet Hamdi ZAFER¹ ve Doç. Zerrin TAN² .....</i>	<i>1</i>
FESTİVALLERİN SÜRDÜRÜLEBİLİR MARKA DESTİNASYONLARINA ETKİSİ: EDİRNE İLİ FESTİVALLERİ ÖRNEĞİ.....	23
<i>Doktora Öğrencisi Aydemir Ay¹ ve Prof. Dr. Emel. GÖNENÇ GÜLER² ....</i>	<i>23</i>
EDİRNE'DE KÜLTÜR VE SANAT	43
<i>Doktora Öğrencisi Seda DEMİR¹ ve Doç. Dr. Elif ÜLKER DEMİREL² .....</i>	<i>43</i>
EDİRNE'DE TURİZM İŞLETMELERİ.....	64
<i>Doktora Öğrencisi Müjde BEKDAŞ¹ ve Doç. Dr. GülsevİM YUMUK GÜNEY² .....</i>	<i>64</i>
EDİRNE'DE ALTERNATİF TURİZM	94
<i>Öğr. Gör. Özlem ER BARANAYDIN¹ ve Prof. Dr. Emel GÖNENÇ GÜLER² .....</i>	<i>94</i>
EDİRNE'DE SAĞLIK TURİZMİ	109
<i>Dr. Öğr. Üyesi Gülüm Burcu DALKIRAN¹ ve Öğr. Gör. Ali Can MOLLA² .....</i>	<i>109</i>
EDİRNE'DE İNANÇ TURİZMİ.....	122
<i>Arş. Gör. Başak ÖZYURT¹ ve Prof. Dr. Güney ÇETİN GÜRKAN² .....</i>	<i>122</i>
EDİRNE'NİN MARKA DEĞERİ: EDİRNE KIRMIZISI	137
<i>Öğr. Gör. Orkun AKMAN.....</i>	<i>137</i>
TURİZMDE MİMARLIĞIN İZLERİ: “ARŞİV BELGELERİ İŞİĞİNDA EDİRNE İLİNDEKİ AZINLIK YAPILARININ TURİZME KAZANDIRILMASINA YÖNELİK ÖNERİLER”	152
<i>Yüksek Lisans Öğrencisi Esranur DEMİRCAN¹ ve Öğr. Gör. Altay BAYATLI² .....</i>	<i>152</i>
EDİRNE'DE TURİZM EĞİTİMİ.....	192
<i>Öğr. Gör. Dr. Bahadır SEZER¹ ve Öğr. Gör. Sibel SELVİDEN ALBAYRAK² .....</i>	<i>192</i>

EDİRNE'DE GASTRONOMİ TURİZMİ.....	207
<i>Öğr. Gör. Çağla YUMUK MERCAN¹ ve Öğr. Gör. Burak İŞÇİMEN².....</i>	<i>207</i>
EDİRNE'DE TURİST REHBERLİĞİ	217
<i>Doktora Öğrencisi Sinem GÜNDOĞAN¹ ve Doç. Dr. Gülsel ÇİFTÇİ² ....</i>	<i>217</i>
KÜLTÜR ROTASI BAĞLAMINDA EDİRNE (TAŞLIMÜSELLİM) SU YOLLARI.....	230
<i>Prof. Dr. Mustafa HATİPLER¹ ve Dr. Öğr. Üyesi Gülüm Burcu DALKIRAN² .....</i>	<i>230</i>
EDİRNE'NİN 100. YILINDA SAĞLIK TURİZMİ GELİŞİMİNDE KENTİN MARKALAŞMA BOYUTLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ	245
<i>Öğr. Gör. Dr. Özlem ALADAĞ BAYRAK¹ ve Prof. Dr. Emel GÖNENÇ GÜLER² .....</i>	<i>245</i>
TARİHİ KAPALIÇARŞI ESNAFLARI BAKIŞ AÇISIYLA EDİRNE'DE SINIR VE ALIŞVERİŞ TURİZMİ	258
<i>Öğr. Gör. Özlem ER BARANAYDIN¹ ve Dr. Öğr. Üyesi Doğu BARANAYDIN² .....</i>	<i>258</i>
EDİRNE TARİHİNDE ŞÖLEN MUTFAĞI	271
<i>Öğr. Gör. Sedat Kocadoğan .....</i>	<i>271</i>
EDİRNE'DE FOTOĞRAFÇILIK TURİZMİ.....	290
<i>Fotoğraf Sanatçısı ve Yazar Enver Şengül .....</i>	<i>290</i>